

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการ
แก้ปัญหาของนักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
DEVELOPMENT OF TEACHERS ON BLENDED LEARNING
MANAGEMENT FOR DEVELOPING PROBLEM SOLVING SKILL OF
STUDENTS AT BAN KLANG SCHOOL UNDER CHUMPHON PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 1

¹โสวนีย์ จงแดง และ ²อภิชาติ เลนนันท์
¹Sowanee Chongdenget and ²Aphichat Lenanan

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, ประเทศไทย
Phetchaburi Rajabhat University, Thailand.

¹chongdaeng1981@gmail.com

Received :September 15,2023; **Revised** :November 2, 2023; **Accepted** :December 30,2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน 2) พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน และ 3) พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู จำนวน 11 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 97 คน โดยเลือกแบบเจาะจง แบบสัมภาษณ์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานของครู มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6-1.0แบบประเมินทักษะการแก้ปัญหา มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1. จากการสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน

¹ นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

พบว่า สภาพปัจจุบันโรงเรียนบ้านกลางส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามสถานการณ์และแนวโน้มการเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่ โดยมีปัญหา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านครู ด้านผู้เรียน และด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน 2. ผลการพัฒนาครู พบว่า ครูมีคะแนนเฉลี่ยหลังการพัฒนามีค่ามากกว่าก่อนการพัฒนาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูมีพฤติกรรมด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. ผลการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาครู, การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน, ทักษะการแก้ปัญหา

Abstract

The objectives to : 1) study the condition and problems of blended learning management to develop students' problem solving skill, 2) develop teachers on blended learning management for developing students' problem solving skill, and 3) develop problem solving skill of students at Ban Klang School under Chumphon Primary Education Service Area Office 1. The population for the study consisted of 11 teachers and 97 students in Prathomsuksa 1-6, selected by using purposive sampling method. The data were collected by using an interview form and problems with blended learning management. There is a relation between 0.6 to 1.0. Evaluation of teachers' abilities to manage blended learning. The consistency ranged from 0.6 to 1.0. Questionnaire for Assessing Problem Solving Ability The consistency ranged from 0.6 to 1.0 The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and t-test. The research results were as follows: 1. From interviewing the teacher on the condition and problems of blended learning management to develop students' problem solving skill, it was found that, at the current condition, Ban Klang School promoted teachers to use blended learning management according to the situation and trend of new generation people's learning, and there were problems on three aspects as follows: teachers, students, and learning media and materials. 2. The result of teacher development revealed that teachers' mean score after development was higher than that before development with statistical significance at the .05 level. And, the teachers' behavior on blended learning management to develop students' problem solving skill was overall at the highest level. 3. The result of students' problem solving skill development revealed that students' problem solving skill was overall at the highest level.

Keywords: Teacher Development, Blended Learning Management, Problem Solving Skill

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญต่อองค์กรทั้งในหน่วยงานของราชการและหน่วยงานของเอกชน เพราะการเปลี่ยนแปลงขององค์กรไม่ว่าจะไปในทิศทางใด ต้องอาศัยความรู้ความสามารถของบุคลากรทั้งสิ้น จึงกล่าวได้ว่า หนึ่งตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์กร คือ "คุณภาพของคน" เพราะถ้าบุคลากรในองค์กรสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีอย่างต่อเนื่องก็จะทำให้องค์กรนั้นประสบความสำเร็จ

ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจ หรือฟันเฟืองสำคัญของกระบวนการจัดการศึกษา เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน อบรมขัดเกลา และให้คำแนะนำ มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับผู้เรียน การปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนของครู จึงส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนาวิชาชีพครูจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูควรต้องได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก และมีการพัฒนาให้ครูมีความรู้รอบตัว ความรู้ในวิชาที่สอน ความรู้ด้านการวิจัย ด้านการถ่ายทอดความรู้ จิตวิทยา การวัดและประเมินผล ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ยิ่งไปกว่านั้นจะต้องพัฒนาให้ครูมีทักษะทางด้านเทคโนโลยี และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ก้าวทันเทคโนโลยี ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ มีมุมมองที่กว้าง และมีวิจรณ์ญาณที่จะแยกแยะสิ่งถูก สิ่งผิด อีกทั้งยังต้องสามารถนำความรู้ไปพัฒนาและแก้ปัญหาในสังคมได้ (โชติชวลี พุกิกกาญจน์, 2556 : 27-28)

การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ครูต้องเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก เป็นผู้ร่วมเรียน ให้คำแนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตรให้กับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ ต้องอาศัยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตามศักยภาพของตน มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญปัญหา ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น สามารถสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนเอง ดังนั้น การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน มีหลายรูปแบบ เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การเป็นครูพี่เลี้ยง การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสาธิตการสอน และการให้คำปรึกษา เป็นต้น

ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีซึ่งได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในด้านการดำรงชีวิต และด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอนได้มีการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาใช้อย่างแพร่หลาย เช่น การสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การสอนแบบออนไลน์ การสอนโดยใช้สื่อ CAI เป็นต้น (นวลพรรณ ไชยมา, 2554 : 3 - 4) การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อันจะนำสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน ซึ่งมีทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจรณ์ญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) (วิจารย์ พานิช, 2555 อ้างถึงใน สุสันหา ยิ้มแย้ม และคนอื่น, 2558 : 131) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชญาภา ยวงสร้อย (2554 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจในการทำโครงการสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่าการใช้รูปแบบ

การเรียนการสอนแบบผสมผสานที่พัฒนาแล้วนิสิตมีคะแนนทักษะการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านกลาง พบว่าโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีความพร้อมในด้านบุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน และชื่อเสียงดี โรงเรียนนอกเมืองจึงเป็นสถานที่รองรับเด็กที่มีปัญหาภาวะครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ เด็กอยู่กับปู่ย่า ตายาย ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี สภาพของครอบครัวที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของโรงเรียนต่ำ ทำให้โรงเรียนไม่ได้รับการยอมรับ ผู้ปกครองไม่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียน จำนวนนักเรียนจึงลดลง จำนวนครูลดลง แต่ปริมาณงานของครูเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ได้สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน (เมตตา นาคมนิ, 2565, สิงหาคม 16) ถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ใช้การสอนแบบบรรยายซึ่งเป็นการสอนที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูทำสื่อการเรียนการสอนที่ไม่หลากหลาย ทำให้นักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ขาดทักษะการแก้ปัญหา ดูจากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ที่มีผลการสอบต่ำกว่าระดับประเทศ สอดคล้องกับ ยุพิน ปัญญาประชุม (2560 : 5-6) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ค่อนข้างน้อย ครูส่วนใหญ่สอนโดยอธิบายขั้นตอนการทำโจทย์ และให้นักเรียนทำตามโจทย์ จะส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดแก้ปัญหาให้กับนักเรียน ดังนั้นการพัฒนาครูให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นยิ่งในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในด้านต่างๆของผู้เรียน

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาผู้วิจัย จึงได้เห็นความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน จึงได้ทำการวิจัย เรื่องพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
2. เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
3. เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 9 คน และนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 97 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 กระบวนการพัฒนาครูได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาปัญหาและหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (Explore Development Needs) 2) การวางแผนพัฒนา (Planning) 3) การเตรียมการพัฒนา (preparation) 4) การดำเนินการพัฒนา (Development) และ 5) การติดตามประเมินผลการดำเนินการพัฒนาครู (Monitor and Evaluation)

2.2 ทักษะการแก้ปัญหา มีองค์ประกอบดังนี้ 1) รับรู้และทำความเข้าใจในปัญหา 2) การวางแผนในการแก้ปัญหาโดยการแยกแยะปัญหาเพื่อลำดับขั้นตอนในการแก้ปัญหา และวางแผนว่าจะใช้วิธีใดในการแก้ปัญหา 3) ดำเนินการแก้ปัญหตามแผนที่วางไว้ และ 4) การตรวจสอบคำตอบว่าเกี่ยวข้องกับปัญหาจริง ๆ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในขั้นการวางแผน คือ แบบบันทึกการสัมภาษณ์ความต้องการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหานักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในขั้นการปฏิบัติการการวิจัย ได้แก่ คู่มือการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหานักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง แบบประเมินคู่มือการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหานักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง แบบทดสอบ Pre-test การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหานักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง แบบทดสอบ Post-test การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหานักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหานักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง และ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหานักเรียน แบบประเมินทักษะการแก้ปัญหานักเรียน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในขั้นการสังเกตการณ์การวิจัย ได้แก่ แบบประเมินพฤติกรรมเพื่อวัดพฤติกรรมครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหานักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนกลับการวิจัย ได้แก่ แบบรายงานสรุปผลการประชุม การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแบบทดสอบ Pre-test และ Post-test โดยการทดสอบค่าที่ (t - test) แบบ Paired sample

ผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาของครูในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานของครูโดยการสัมภาษณ์ครู โรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 9 คน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาจากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ปัจจุบันโรงเรียนบ้านกลาง ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อให้เปลี่ยนไปตามสถานการณ์และแนวโน้มการเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่ โดยในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานครูโรงเรียนบ้านกลาง มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วยโปรแกรมและแอปพลิเคชันต่างๆ เช่น line facebook เป็นต้น ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ครูและนักเรียนสามารถใช้งานได้สะดวก ร่วมกับการเรียนแบบเผชิญหน้า ซึ่งผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านกลางให้ความสำคัญกับการใช้สื่อที่เหมาะสมและถูกต้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

1.2 ปัญหาด้านการการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน สามารถแบ่งปัญหาในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานได้ 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านครู ได้แก่ ครูจัดการเรียนการสอนที่ไม่หลากหลาย ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ขาดองค์ความรู้ ขาดทักษะในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการติดตามและประเมินผล ให้สอดคล้องกับสภาพจริงของการจัดการศึกษา ไม่มีคู่มือเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ของครูไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2) ด้านผู้เรียน ได้แก่ นักเรียนบางส่วนขาดความรู้ การรู้เท่าทันสื่อ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้อง ขาดอุปกรณ์และเครื่องมือในการเรียนรู้ ขาดความพร้อมของระบบ

เครือข่ายอินเทอร์เน็ต สถานที่สำหรับการเรียนไม่เหมาะสม ขาดสมาธิในการเรียนออนไลน์ มีสิ่งกระตุ้นจูงใจอย่างอื่นในขณะที่กำลังเรียนออนไลน์ ทำให้การเรียนรู้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์

3) ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ โรงเรียนยังขาดความพร้อมของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนสอนลำสมัย สื่อการสอนขาดความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาเรียนที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาขณะที่เรียนได้ ทำให้การจัดการเรียนสอนไม่มีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ผลการประเมินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จากการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง มี 4 ตอนย่อย ดังนี้

2.1 ผลการประเมินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวม พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.73$, $\sigma=0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสาระการเรียนรู้ ($\mu=5.00$, $\sigma=0.00$) ด้านกระบวนการวัดประเมินผล ($\mu=4.73$, $\sigma=0.35$) ด้านสาระสำคัญ ($\mu=4.73$, $\sigma=0.35$) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\mu=4.67$, $\sigma=0.35$) ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ($\mu=4.56$, $\sigma=0.58$)

2.2 ผลการประเมินความรู้ก่อนและหลังการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเปรียบเทียบด้วยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Paired sample พบว่า ก่อนการพัฒนาครูมีผลคะแนนการทดสอบ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 14.33 โดยมีผลคะแนนต่ำสุดที่ 11 คะแนน และคะแนนสูงสุด 16 คะแนน และหลังการพัฒนาครูมีผลคะแนนการทดสอบ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 17.00 โดยมีผลคะแนนต่ำสุดที่ 13 คะแนน และคะแนนสูงสุด 20 คะแนน แสดงว่าหลังการพัฒนาครูมีความรู้เกี่ยวกับด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน สูงกว่าก่อนการพัฒนา

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ของครูในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง

การเปรียบเทียบ	ก่อนการพัฒนา		หลังการพัฒนา		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา	14.33	1.92	17.00	2.45	5.72	.00*

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ของครูในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการพัฒนาของ

ครู มีค่าเท่ากับ 14.33 และคะแนนเฉลี่ยหลังการพัฒนา มีค่า เท่ากับ 17.00 โดยค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนา มีค่ามากกว่าก่อนพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การสังเกตพฤติกรรมระหว่างการทำกิจกรรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการสังเกตพฤติกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความสนใจ ตั้งใจฟังวิทยากรบรรยายในเนื้อหา มีการสอบถามข้อมูล ปรีกษาหารือ ร่วมแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ เพื่อหาแนวทางและวิธีการในการสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ครูมีความพึงพอใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม เพราะทำให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันซึ่งมีการใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามามีส่วนช่วยให้กระบวนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา จากการสังเกตผลการทำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการพัฒนา มีค่าเท่ากับ 14.33 และคะแนนเฉลี่ยหลังการพัฒนา มีค่า เท่ากับ 17.00 โดยค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนา มีค่ามากกว่าก่อนพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า เมื่อครูได้รับการพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน ครูมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.4 ผลการประเมินพฤติกรรมครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.51$, $\sigma=0.51$) โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ($\mu=5.00$, $\sigma=0.00$) และกำหนดการวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu=5.00$, $\sigma=0.00$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ($\mu=4.67$, $\sigma=0.58$) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการใช้ทักษะในการแก้ปัญหา ($\mu=4.67$, $\sigma=0.58$) สามารถจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามองค์ประกอบและหลักการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ผลลัพธ์ที่มากที่สุดจากการเรียนรู้ ($\mu=4.67$, $\sigma=0.58$) การออกแบบและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ คำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่เหมาะสม กับนักเรียนและเนื้อหาเพื่อช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาทางการเรียนรู้และพัฒนาทางด้านสังคม ($\mu=4.67$, $\sigma=0.58$) การกำหนดเนื้อหาแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน สอดคล้องกับตัวชี้วัด และผลการเรียนรู้ ($\mu=4.67$, $\sigma=0.58$) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ($\mu=4.67$, $\sigma=0.58$) สามารถจัดเตรียมสื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน ($\mu=4.67$, $\sigma=0.58$) และ สามารถจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและปรับให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน

แต่ละบุคคลได้ ($\mu=4.33$, $\sigma=0.58$) มีการนำหลักการสำคัญในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ แบบผสมผสานมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน ($\mu=4.33$, $\sigma=0.58$) มีการกำหนดกระบวนการติดตาม ตรวจสอบเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ($\mu=4.33$, $\sigma=0.58$) ส่วน สามารถใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ ($\mu=4.00$, $\sigma=0.00$) สามารถจัดการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้เกิดการช่วยเหลือแก่นักเรียน โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ($\mu=4.00$, $\sigma=0.00$) มีการวัดผลตามสภาพจริงครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ($\mu=4.00$, $\sigma=0.00$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ผลการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง การประเมินทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.74$, $\sigma=0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ สามารถแบ่งแยกสิ่งของเป็นหมวดหมู่ได้ ($\mu=4.88$, $\sigma=0.33$) มีเหตุผล สามารถคิดกลับไปกลับมาได้ ($\mu=4.80$, $\sigma=0.40$) เข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ ($\mu=4.78$, $\sigma=0.41$) สามารถคิดหาแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาได้ ($\mu=4.76$, $\sigma=0.43$) มีการคิดก่อนแก้ปัญหา ($\mu=4.74$, $\sigma=0.44$) เรียนรู้ได้โดยใช้เหตุผล อธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ($\mu=4.73$, $\sigma=0.45$) นำเอาเหตุผลรอบ ๆ ตัวมาคิดประกอบในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ($\mu=4.72$, $\sigma=0.45$) เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งของต่างๆ ($\mu=4.72$, $\sigma=0.45$) เข้าใจความคิดของผู้อื่นได้มาก ($\mu=4.70$, $\sigma=0.63$) สามารถนำประสบการณ์มาใช้ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ($\mu=4.55$, $\sigma=0.50$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของครูโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่าปัจจุบันโรงเรียนบ้านกลางส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อให้เปลี่ยนไปตามสถานการณ์และแนวโน้มการเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่ โดยในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานครูโรงเรียนบ้านกลาง มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วยโปรแกรมและแอปพลิเคชันต่างๆ เช่น line facebook เป็นต้น ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ครูและนักเรียนสามารถใช้งานได้สะดวก ร่วมกับการเรียนแบบเผชิญหน้า ซึ่งผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านกลางให้ความสำคัญกับการใช้สื่อที่เหมาะสมและถูกต้องตามจุดประสงค์การ

เรียนรู้ในลักษณะต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน **ด้านครู** ได้แก่ ครูจัดการเรียนการสอนที่ไม่หลากหลาย ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ขาดองค์ความรู้ ขาดทักษะในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการติดตามและประเมินผล ให้สอดคล้องกับสภาพจริงของการจัดการศึกษา ไม่มีคู่มือเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ของครูไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร **ด้านผู้เรียน** ได้แก่ นักเรียนบางส่วน ขาดความรู้ การรู้เท่าทันสื่อ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้อง ขาดอุปกรณ์และเครื่องมือในการเรียนรู้ ขาดความพร้อมของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สถานที่สำหรับการเรียนไม่เหมาะสม ขาดสมาธิในการเรียนออนไลน์ มีสิ่งกระตุนใจอย่างอื่นในขณะที่กำลังเรียนออนไลน์ ทำให้การเรียนรู้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ **ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน** ได้แก่ โรงเรียนยังขาดความพร้อมของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนสอนล้ำสมัย สื่อการสอนขาดความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาเรียนที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาขณะที่เรียนได้ ทำให้การจัดการเรียนสอนไม่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของรักษ์มณี สารเสวก (2562 : 12) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมหรือสร้างประสบการณ์ขั้นตอนวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดการเรียนรู้ของบุคคล ตลอดจนสร้างปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิ อารณ และ แก้วเวียง นานาผล (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ของครูโรงเรียนผาน้ำทิพย์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ผลการศึกษา ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู ด้านการคิดวิเคราะห์ ครูส่วนใหญ่ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนา เนื่องจากครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนการสอนด้านการคิดวิเคราะห์ และทักษะในการจัดการเรียนการสอนด้านการคิดวิเคราะห์ไม่มากนัก ทุกคนได้รับการอบรมการเขียนแผนการคิดวิเคราะห์แต่ไม่ได้นำมาใช้เขียนแผนด้านการคิดวิเคราะห์อย่างจริงจัง ยังไม่มีเอกสารและบุคลากรที่จะช่วยชี้แนะในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิด ครูทุกคนมีความต้องการที่จะจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยต้องการให้มีจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ได้ มีการสนับสนุนด้านเอกสาร บุคลากร มีการนิเทศติดตาม ให้ความช่วยเหลือและฝึกปฏิบัติจนสามารถจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ได้และครูทุกคนมีความต้องการที่จะจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ จากการฝึกปฏิบัติจริงโดยมีวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ มาให้ความรู้และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องจนครูทุกคนสามารถจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาพล บัวคำโคตร และไพบุลย์ ลิ้มมณี (2563 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับหัวข้อการพัฒนาจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การจัดกิจกรรม การใช้สื่อ การวัดและประเมินผล การกำหนดจุดประสงค์ การใช้ข้อมูล

ย้อนกลับในการวิเคราะห์ผู้เรียน และการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ ธารพร, อาร์มภ์ เอี่ยมล่อ และเบญจวรรณ รุ่งเรืองศุภรัตน์ (2563 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) กับอนาคตการจัดการศึกษาสำหรับสังคมในแบบฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการใช้ชีวิตของคนในสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทเหมือนปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต เป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการนำมาใช้ในสถานการณ์ของสังคมในขณะนี้เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและปัญหาการใช้ชีวิตในสภาพการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 เนื่องจากการเป็นารผสมผสานของการเรียนรู้หลายรูปแบบ

2. ผลการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีการประเมินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จากการพัฒนาครู โดยรวมและรายด้านของการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านกระบวนการวัดประเมินผล ด้านสาระสำคัญ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ผลการประเมินความรู้ก่อนและหลังการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการพัฒนาของครูในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน มีค่าเท่ากับ 14.33 และคะแนนเฉลี่ยหลังการพัฒนา มีค่าเท่ากับ 17.00 โดยค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนามีค่ามากกว่าก่อนพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การสังเกตพฤติกรรมระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง 1 พบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความสนใจกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ เพื่อหาแนวทางและวิธีการในการสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการประเมินพฤติกรรมครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับแนวคิดการจัดการเรียนรู้และผสมผสานและทักษะการแก้ปัญหา ศึกษาสภาพและปัญหาของครูโรงเรียนบ้านกลางในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานมาเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อพัฒนาครู กำหนดเป็นหลักสูตรในการอบรม มีการจัดทำคู่มือที่ใช้ประกอบการอบรมที่มีรายละเอียดสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน มีการฝึกปฏิบัติในการอบรมเชิงปฏิบัติการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ John (2014) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูด้านการศึกษาอย่างมืออาชีพ มีการตรวจจากข้อเท็จจริง ครูมีความต้องการ มีความสนใจในการพัฒนาอาชีพของนักการศึกษาอย่างเป็น

ระบบเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนรินทร์ สังข์รักษา, วรรณวีร์ บุญญคุ้มและสุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์ (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ ผลการวิจัย พบว่า การจัดอบรมมีคะแนนก่อนการอบรมและหลังการอบรมเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การประเมินความรู้ ความสามารถและการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนเป้าหมายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การประเมินคุณภาพการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับดี

3. ผลการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่าผลการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การสะท้อนผลหลังการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนแบบผสมผสาน แนวคิดการใช้ทักษะในการแก้ปัญหา การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่หลากหลาย เหมาะสมกับนักเรียนและเนื้อหา สร้างแรงจูงใจ เข้าใจบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน โดยครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เตรียมเอกสาร สื่อ แหล่งการเรียนรู้เทคโนโลยีที่นำมาใช้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะที่ทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษา การนำความรู้ และทักษะ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน หลังจากอบรม ครูนำความรู้ และทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นขึ้น ตรงกับความต้องการของนักเรียน สามารถกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน มีการจัดเตรียมสื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นและจูงใจให้นักเรียนมีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น ครูมีความพึงพอใจในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาครูตามขั้นตอนการศึกษาปัญหาและหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนา การวางแผนพัฒนา การเตรียมการพัฒนา การดำเนินการพัฒนา และการติดตามประเมินผลการดำเนินการพัฒนาครู สอดคล้องกับแนวคิดของกฤติยา จินตเศรษฐี (2557 : 9) ได้กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ เป็นหน้าที่หนึ่งขององค์กรที่จะต้องมีการวางแผน การสรรหาหรือคัดเลือกบุคคล กำหนดค่าตอบแทน การฝึกอบรมและพัฒนา การประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรสอดคล้องกับแนวคิดของอรนิตย์ ธรเสนา (2558 : 22-23) ได้กล่าวว่า กระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องมีขั้นตอนการประเมินผลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิ อารวรรณ์ และ แก้วเวียง นานาผล (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ของครูโรงเรียนผาน้ำทิพย์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ ตามกรอบแนวคิดของมาร์

ชาโน ครูสามารถจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดของมาร์ชาโนได้ ซึ่งผลจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน และวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูด้านการคิดวิเคราะห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dan Zhao and Qingsong Yang (2011) ได้ทำการ ศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานของวิทยาลัยการศึกษาของครูครุภัณฑ์ศึกษาหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยครูหัวจง (Huazhong normal university) พบว่า การผสมผสานของแนวคิดการเรียนการสอนและวิธีการสอน สิ่งสำคัญของรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานคือ การนำข้อดีของวิธีการสอนแบบดั้งเดิมและวิธีการสอนแบบผสมผสานมาประยุกต์ใช้ ครูมีบทบาทให้ความสนใจ และประมวผลเพื่อการเรียนการสอน แนวคิดการเรียนแบบผสมผสานนี้ส่งผลกระทบในเชิงบวกเกี่ยวกับผลการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Heidi Tan Yeen-Ju, Neo Mai, and Bhawani Selvaretnam (2015) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาโดยการเรียนรู้แบบผสมผสานจากสภาพแวดล้อมที่ผ่านการบูรณาการการเรียนรู้ที่แท้จริง : บริบทประเทศมาเลเซีย พบว่า เมื่อนักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านสภาพสิ่งแวดล้อมจริงจะมีทักษะการแก้ปัญหาที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่แท้จริงทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ ซึ่งเมื่อเรียนจบหลักสูตร นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะการคิดสร้างสรรค์ สูงขึ้น และมีความเชื่อมั่นในการแก้ปัญหาที่คล้ายกันในอนาคตของการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- กฤติยา จินตเศรษฐี. (2557). การบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ของสายสนับสนุนวิชาการเพื่อรองรับการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โชติชวัล พุกิจกาญจน์. (2556). แนวทางการพัฒนาครูในประเทศไทย. วารสารสังคมศาสตร์, 2(1), 27-28. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2564, 20 จาก <http://ird.rmutto.ac.th>.
- ทัศนีย์ ธารพร, อาร์มภ์ เอี่ยมล่อ และเบญจวรรณ รุ่งเรืองสุภรัตน์. (2563). การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning). วารสารศิลปศาสตร์ มทร.ธัญบุรี, 1(2), 25-39.
- ธนาพล บัวคำโคตร และไพบุลย์ ลิ้มมณี. (2563). แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33. วารสารมหาจุฬานาครทรรค์, 7(8), 89-103.
- นวลพรรณ ไชยมา. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- นรินทร์ สังข์รักษา, วรณวีร์ บุญญคุ้มและสุมาลี พงศ์ติยะไพบุลย์. (2561). การพัฒนาครูมืออาชีพ โดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ. Veridian E-Journal, Silpakorn University, 11 (1), 1739-1759..
- เมตตา นาคมณี. (2565, สิงหาคม 16). ผู้อำนวยการโรงเรียน. โรงเรียนบ้านกลาง. สัมภาษณ์.
- ยุพิน ปัญญาประชุม. (2560). การพัฒนาคู่มือการเรียนรู้โดยใช้หลักคิดโยนิโสมนสิการ และการเรียนแบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบ ทักษะการแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 53 สกลนคร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รักษมณี สารเสวก. (2562). การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). องค์แห่งการเรียนรู้และการจัดการความรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ตาตาพับลิเคชั่น.
- สุชัยญา เอื่องกลาง. (2560). การพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้เกมพีเคชั่นเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์สู่ชีวิตจริงระดับประถมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพรรณิ อารณ และ แก้วเวียง นานาผล. (2557). การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์โรงเรียนผาน้ำทิพย์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย, 9(2), 71-80. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2564, 20 <http://www.graduate.ubru.ac.th/ubrujournal/assets/onlinefile/1436239505.pdf>.
- อรนิตย์ ธรเสนา. (2558). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : กรณีศึกษาสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Dan Zhao and Qingsong Yang. (2011). "Blended learning model applied in college teacher education Case study on quality course of "education" in Huazhong normal university". Paper presented at the meeting of 2011 International Conference on e- Education, Entertainment and e- Management, December 27-29.
- Heidi Tan Yeen-Ju, Neo Mai, and Bhawani Selvaretnam. (2015). "Enhancing Problem-Solving Skills in an Authentic Blended Learning Environment: A Malaysian Context". International Journal of Information and Education Technology 5,11 (November): 841-846.
- John, L. (2014). Professionally Developing as a Teacher Educator. Journal of Teacher Education, 65, 271-283.